

Lublin, dnia 23 września 2016 r.

**INSPEKCJA
WETERYNARYJNA**

WOJEWÓDZKI LEKARZ WETERYNARII

W LUBLINIE

Paweł Piotrowski

**Powiatowi Lekarze Weterynarii
- wszyscy -**

Nasz znak: PU.9250.3.46.2016

Dot. sprawy

pismo z dnia:

W związku z bardzo częstymi sygnałami dotyczącymi wypadków drogowych z udziałem zwierząt oraz wynikającym z tego faktu problemem, co należy zrobić z pozostałym na miejscu kolizji potraconym zwierzęciem, uprzejmie informuję, co następuje.

Zgodnie z *ustawą prawo o ruchu drogowym*, zabrania się pozostawiania na drodze przedmiotów, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ruchu, czyli tym samym zabite w wypadku zwierzę (bezdome, dzikie, łowne lub gospodarskie) należy usunąć z drogi, którą ustawa definiuje jako wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt. Usunąć z drogi uszkodzone zwierzę może sam uczestnik zdarzenia, a jeżeli nie będzie w stanie zrobić tego samodzielnie to powinien powiadomić o tym fakcie odpowiednie służby, w zależności na jakiej drodze publicznej doszło do zdarzenia. Obowiązek działania mającego na celu usunięcie zwierzęcia z drogi spoczywać będzie na służbach zarządcy drogi - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (drogi krajowe), zarządu województwa (drogi wojewódzkie), zarządu powiatu (drogi powiatowe) albo wójta, burmistrza, prezydenta miasta (drogi gminne).

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 50, 20-325 Lublin

tel.: (81) 744-28-85, fax: (81) 744-28-85, e-mail: wiw.lublin@wiw.lublin.pl,

www.wiw.lublin.pl

Zgodnie z *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, obowiązki utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych należą do zarządu drogi.

Uszczegóławiając, zgodnie z *ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek zapewniać usuwanie, transport i utylizację bezdomnych padłych zwierząt, czyli zwierząt domowych lub gospodarskich, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale pozostawały.

Przytoczony wyżej przepis nie ma bezpośredniego zastosowania do sytuacji, w której uczestnikiem kolizji drogowej jest zwierzę dzikie. Usunięciem tych zwierząt powinien zająć się ich właściciel którym, w myśl przepisów *ustawy prawo łowieckie*, jest Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ, ponosząc także koszty ich utylizacji. Tak się jednak nie dzieje, gdyż Ministerstwo Środowiska stoi na stanowisku, że problem usunięcia zwłok zwierzęcia dzikiego powinien być rozwiązany analogicznie jak zwierzęcia domowego, czyli stosownie do przepisów *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, rozciągając obowiązek zapewnienia zbierania, transportu i utylizacji padłych zwierząt także na padłe zwierzęta dzikie. Gminy mogą kierować roszczenia do Ministra Środowiska, albo do właściwego samorządu województwa, sprawującego administrację w zakresie łowiectwa, jak również wystąpić o zwrot poniesionych nakładów od sprawcy wypadku.

W konkretnym postępowaniu znalezienia zwierzęcia padłego należy kierować się także postanowieniami *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* i *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Zgodnie z postanowieniami pierwszego aktu, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, które obejmują w szczególności utrzymanie czystości i porządku. Zapisy w drugiej ustawie stanowią natomiast, że utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania. Realizacja tego obowiązku następuje m.in. przez zapewnienie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie. Ponieważ ustawodawca posługuje się sformułowaniem „w szczególności”, należy uznać przez analogię, że przepis ten dotyczy także zwłok zwierząt łownych, tak więc pojawienie się zwłok tych zwierząt na terenie gminy należy traktować tak samo, jak pojawienie się zwłok zwierząt bezdomnych, tzn. jako zdarzenie powodujące konieczność działania gminy w celu przywrócenia czystości i porządku. Co więcej, *ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach* zobowiązuje gminę do zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji oraz urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części. W każdym

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 50, 20-325 Lublin

tel.: (81) 744-28-85, fax: (81) 744-28-85, e-mail: wiw.lublin@wiw.lublin.pl,

www.wiw.lublin.pl

konkretnym przypadku to gmina będzie w ostateczności obowiązana do zajęcia się zwłokami zwierząt łownych i ich unieszkodliwienia. W pełni uzasadnione byłoby także poinformowanie o każdym przypadku pojawienia się martwej zwierzyny właściwego nadleśnictwa, dzierżawcy bądź zarządcy obwodu łowieckiego, w celu ujęcia danego ubytku w rocznym planie łowieckim.

W sytuacji znalezienia zwierzęcia padłego istotne jest, na czym gruncie znajduje się martwe zwierzę. Zwłoki należy traktować jak odpad w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*. Zgodnie z jej postanowieniami odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w *załączniku nr 1 do ustawy*, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Z kolei posiadaczem odpadów jest, zgodnie z ww. przepisem, każdy kto faktycznie włada odpadami (wytwórca odpadów, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów. Powyższy zapis pozwala domniemywać przy tym, że posiadaczem odpadów jest ten, który jest właścicielem nieruchomości, ziemi, na terenie której znajdują się odpady. Tak więc posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z nimi w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. W tym miejscu przywołać należy przepisy bezpośrednio obowiązującego *rozporządzenia (WE) Nr 1069/2009* mówiące, że surowce kategorii 1 i 2 są gromadzone, przewożone i niezwłocznie identyfikowane oraz podlegają usuwaniu jako odpady metodami określonymi przepisem prawa.

Właściwym byłoby także wskazać na *ustawę prawo o ruchu drogowym*, zgodnie z którą czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach należy do zadań Policji, mającej uprawnienia do wydawania poleceń osobie, która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy lub zagrażającą jego bezpieczeństwu, albo osobie odpowiedzialnej za utrzymanie drogi.

Biorąc pod uwagę ewentualne zagrożenie epizootyczne – rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych zwierząt - dzierżawca obwodu łowieckiego jest też zobowiązany o powyższym fakcie powiadomić Inspekcję Weterynaryjną. W przypadku podejrzenia choroby zakaźnej u żywego lub martwego zwierzęcia łownego zastosowanie będą miały przepisy *ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*, zgodnie z którymi obowiązkowe jest niezwłoczne powiadomienie o tym fakcie organu Inspekcji Weterynaryjnej, tj. właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii. Należy też uniemożliwić osobom postronnym dostęp do miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie lub chorobę oraz miejsc, w których znajdują się zwłoki zwierzęce. Należy wstrzymać się od wywożenia i wnoszenia zwłok zwierzęcych. Obowiązkowe jest

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 50, 20-325 Lublin

tel.: (81) 744-28-85, fax: (81) 744-28-85, e-mail: wiw.lublin@wiw.lublin.pl,

www.wiw.lublin.pl

także udzielanie organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i podawania informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu. Inspekcja Weterynaryjna zgodnie z wewnętrznymi procedurami pobiera od tych zwierząt materiał do badań laboratoryjnych w celu diagnostycznych np. wykrycia wirusa afrykańskiego pomoru świń ASF, czy wścieklizny. Miejsce, w którym znajdują się zwłoki zwierząt powinno być zdezynfekowane i zabezpieczone, do czasu zabrania przez zakład utylizacyjny, przed osobami postronnymi i zwierzętami.

O takim stanie prawnym proszę powiadomić organy jednostek samorządu terytorialnego.

LUBELSKI
Wojewódzki Lekarz Weterynarii

Paweł Piotrowski

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie

ul. Droga Męczenników Majdanka 50, 20-325 Lublin

tel.: (81) 744-28-85, fax: (81) 744-28-85, e-mail: wiw.lublin@wiw.lublin.pl,

www.wiw.lublin.pl